

# Handlingsplan for skovrydningsfrie indkøb hos Region Hovedstaden

## Lidt baggrund for indsatsen med grønne indkøb

Denne handlingsplan for skovrydningsfrie indkøb er en del af indsatsen for grønne indkøb i Region Hovedstaden. Der har været et særligt politisk ønske om at regionens indkøb ikke bidrog til unødigt skovrydning af særligt regnskoven.

Fokus for grønne indkøb er dels at nedbringe klimaaftrykket hvor regionens indkøb af produkter, tjenesteydelser, medicin og byggevarer er årsag til 80-90% af den samlede klimabelastning som regionen har. Men fokus for grønne indkøb er også mere holistisk hvor hensyn tages til både globale miljøpåvirkninger, toksikologiske påvirkninger af miljø og mennesker samt lokale miljøbelastninger af natur og miljø herunder tab af biodiversitet. Skovrydningsfrie indkøb bidrager særligt til reduktion af klimaftryk og reduktion i tab af biodiversitet.

Koncernindkøb i Region Hovedstaden har ansvar for at iværksætte initiativer der understøtter det politiske ønske om grønne indkøb, herunder afskovningsfrie indkøb. Denne handlingsplan skal sikre at Region Hovedstaden får implementeret den nødvendige indsats for skovrydningsfrie indkøb i Koncernindkøb og resten af organisationen.

Vi håber på sigt at handlingsplanen helt eller delvist vil blive kopieret af andre offentlige og private organisationer. Og Region Hovedstaden ønsker meget gerne dialog, kvalificering og samarbejde i den fortsatte udvikling af området.

## Udvikling af indsatser og pragmatisk implementering

Følgende indsatser er udviklet med input fra flere interne medarbejdere fra forskellige afdelinger, samt på baggrund af en ekstern høring af handlingsplanen hos NGO'er og offentlige institutioner.

Koncernindkøb har været pennefører og vil også drive størstedelen af implementeringen samt løbende opfølgningen på implementeringen. Men enkelte dele af handlingsplanen vedrører andre afdelinger i regionen og vil blive implementeret her.

Handlingsplanen er pt. ikke endelig godkendt men er i proces.

Er det umiddelbart ikke muligt at gennemføre et tiltag eller er det væsentligt fordyrende, så indgås dialog med markedet om at vi ønsker mulighed for at foretage disse afskovningsfrie indkøb fra om et år eller fra næste udbud. Alternativt indgås samarbejdsaftaler med leverandører eller alliancer med andre indkøbsorganisationer, så der kan opnås større påvirkning af markedet.

### Implementeringsplan

1. Der vil blive afholdt et opstartsmøde med de relevante ansvarlige medarbejdere. Her vil aktiviteter blive planlagt og aftalt.
2. Halvårligt vil der blive afholdt et opfølgingsmøde, hvor vi sikre os at alle indsatser går som planlagt, der evalueres og nye aktiviteter planlægges.
3. Efter et år afrapporteres til regionens politikere

Kontaktperson:

Rasmus Nielsen, Koncernindkøb, CØK:

[rasmus.nielsen.17@regionh.dk](mailto:rasmus.nielsen.17@regionh.dk) Mobil: 92434562

Indkøb der forårsager skovrydning	#	Indsatser	Indsats detaljeret	Tidsperspektiv
<b>FØDEVARER</b>				
<b>Kødproducenter der direkte er forbundet med skovrydning</b>	#1	<b>Fravalg af kødproducenter.</b> Udvalgte nuværende leverandører under Region Hovedstaden indkøbsaftaler af kødprodukter støttes til at fravælge producenter der ikke kan levere dokumenterbart afskovningsfrit kød	Gennem en leverandørdialog med regionens nuværende leverandører, støttes leverandørerne gennem indkøberne i at fravælge bestemte kødproducenter der direkte er forbundet med skovrydning og stille krav til andre leverandører omkring at de skal kunne dokumentere at det er afskovningsfrit. Dette arbejdes ønskes udført således at vi indtil næste udbud har en aktiv indsats med de nuværende leverandører, hvor de arbejder med at indhente den nødvendige dokumentation. Til dette arbejde skabes ligeledes en liste over uønskede producenter der opdateres løbende	Indsats fuldt implementeret indenfor tre måneder
	#2	<b>Fravalg af kødproducenter.</b> Til alle fremtidige udbud opsættes mindstekrav om kødproducenter skal være dokumenteret afskovningsfrie.	Nuværende og potentielle nye leverandører gøres opmærksom på at dette vil være et gældende mindstekrav for levering til Region Hovedstaden.	Indsats implementeres ved næste udbud
<b>Foder anvendt til kødproduktion generelt</b>  (sojafodder til produktionsdyr inkl. dansk opdræt)	#3	<b>Udfasning af ikke bæredygtigt foder til kødproduktion generelt.</b> Nuværende leverandører kontaktes og opfordres til at igangsætte en indsats for udfasning ved at efterspørger RTRS certificeret soja købt som segregeret råvare, samt oplyses om at det bliver et krav i næste udbud.	Leverandører opfordres til at igangsætte et arbejde med gennemsigtig leverandørkæde styring, med henblik på at stille krav til underleverandører om at undgå ikke bæredygtigt foder (ikke certificeret sojafoder). Vi skal efterspørge RTRS certificeret soja købt som segregeret råvare og vi acceptere ikke kreditter. Hvis det ikke er muligt at indføre disse krav med kort varsel på nuværende leverandøraftaler, så adviseres markedet om at disse krav kommer i fremtidige udbud.	Indsatser implementeres indenfor et år
	#4	<b>Fravalg af ikke bæredygtigt foder til kødproduktion generelt.</b> Til kommende udbud stilles krav til bæredygtigt produceret foderproteiner f.eks. RTRS certificeret soja købt som segregeret råvare eller kød som har græsset som del af naturpleje.	Markedsdialog til kommende udbud, med henblik på at modne markedet til at finde alternativ foder kilder, og stille krav om bæredygtig produceret foderproteiner.  Krav ift. soja er at det skal være RTRS certificeret soja købt som segregeret råvare. Desuden skal vi efterspørge afskovningsfrit soja fra afskovningsfri leverandører. Det vil sige at vi ikke skal købe afskovningsfrit soja fra en producent der også producerer med afskovning som konsekvens i en anden del af produktionen.  Alternativt kan vi opfordre leverandører til at lave aftale med græsningslav og dyreholdere – det giver både et incitament til naturpleje med græsning og forsyner regionen med kød der ikke har den samme negative klimaeffekt som konventionelt produceret kød	Indsats implementeres ved næste udbud. Markedsdialog afholdes indenfor et halvt år.
	#5	<b>Opsætte indkøbsalliancer.</b> Identificer strategiske partnere for at opnå indkøbsvolumen der kan presse markedet.	Identificer de strategiske partnere ud fra vores leverandørers andre store kunder, og skab en alliance der kan presse producenter til at fravælge ikke bæredygtigt foder.  Meld Regionen ind i <i>Dansk Alliance for Ansvarlig Soja</i> .	Indsats implementeres indenfor et år
<b>Soja og palmeolie brugt direkte i madvare</b>	#6	<b>Udfasning af særligt kritiske produkter.</b> Hos udvalgte nuværende leverandører under Region Hovedstadens rammeaftaler udfases særlige kritiske produkter.	Leverandørdialog med nuværende leverandører i aftaler, med henblik på at udfase særlig kritiske fødevarerindkøb, og igangsætte praksis om at bruge certificeret bæredygtige ingredienser. Leverandører oplyses om at kommende udbud vil have krav til bæredygtigt soja og palmeolie.	Indsatser implementeres indenfor et år

			Til denne indsats skabes en kortlægning af hvilke fødevarerindkøb der typisk indeholder soja og palmeolie og i samarbejde med Region Hovedstadens køkkener afsøge markedet for alternative produkter der forårsager mindre skovrydning/ benytter mindre areal <sup>1</sup> .	
	#7	<b>Producent krav om bæredygtig soja/palmeolie.</b> Til alle fremtidige udbud opsættes mindstekrav eller konkurrenceparametre om certificeret bæredygtige ingredienser.	Markedsmodnings dialog med henblik på at omstille markedet til at have en gennemsigtig leverandørkæde der fordrer en positiv omstilling og implementering af nye krav til brug af certificeret bæredygtige ingredienser. Det kommunikeres at en udfasning af indkøb af særlig kritiske produkter er et krav og at produkter der indeholder soja fremover vil blive udbudt med krav om RTRS certificeret soja købt som segregeret råvare.	Implementeret 6-8 måneder
	#8	<b>Ny praksis hos køkkenchefer</b> fokus udskiftning af særligt kritiske ingredienser.	Igangsætning af dialog med køkkenchefer om udskiftning af særligt kritiske ingredienser.	Igangsæt inden 6-8 måneder
<b>Kaffe og kakao</b>	#9	<b>Udbuds krav om bæredygtig produceret kaffe og kakao</b>	Markedsmodningsdialog med henblik på at stille krav der sikre at produktion af kaffe og kakaodyrkning ikke leder til skovrydning. Målet er at stille krav til næste udbudsrunde. Vi kan f.eks. undersøge muligheden for at efterspørger økologisk Arabica skygge kaffe og skygge kakao, da de bidrager til at bevare biodiversitet.	Implementeret inden 1 år
	#10	<b>Nordisk samarbejde om indkøb af bæredygtig kaffe og kakao</b>	Opstarte danske eller nordiske samarbejdsrelationer der kan udmønte sig i et decideret Nordisk samarbejde om fælles krav til bæredygtig produktion af kaffe og kakao der ikke leder til skovrydning.	Implementeret inden 1 år
<b>Kødforbrug generelt</b> (indirekte skovrydning pga. stort arealforbrug)	#11	<b>Praksisændring på hospitalskøkkenerne.</b> Minimere kødforbrug i Region Hovedstadens kantiner og patientmad.	Der er etableret en målsætning om klimavenlige fødevarer (25% CO2-reduktion i 2025) opfyldelsen af denne målsætning giver et mindre kødforbrug.  Køkkencheferne i Region Hovedstadens køkkener orienteres om at udover en direkte CO2-dagsorden, så er der også politisk ønske om at nedsætte kødforbruget for at sikre afskovningsfrie indkøb. Ligeledes kan køkkenchefer informeres om skovrydning som konsekvens af kødforbrug og inspireres til brug af bæredygtige proteinkilder.	Igangsæt inden 6-8 måneder
<b>BYGGERI OG RENOVERING</b>				
<b>Træ i nybyggeri</b>	#12	<b>Krav om brug af FSC<sup>2</sup> certificeret træ i alt nybyggeri</b>	Til alt nybyggeri skal der implementeres krav om FSC certificeret træ eller alternativt genbrugstræ. De igangværende nybyggeriprojekter screenes hurtigst muligt for implementeringsmulighed af kravene. De kommende nybyggeri udbud skal indeholde et minimums krav om certificeret træ enten FSC certificeringer. I udbudskravene integreres hvis muligt en drifts klausul at laves der her serviceaftaler skal alle håndværkerydelseskontrakter ligeledes gøre brug af FSC certificeret træ. Kortsagt skal træ fravælges hvis det stammer fra ikke bæredygtigt dyrkede skove hvor der ikke finder genplantning sted.	Indsatser implementeres indenfor et år (ved nogle kontrakter kan det være det må vente til vi indgår ny kontrakt)
<b>Træ ved renovering/håndværker rydelser</b>	#13	<b>Krav om FSC certificeret træ i alle håndværkerydelseskontrakter.</b>	Til alle fremtidige håndværkerydelseskontrakter skal der integreres krav om brug af FSC certificeret træ eller alternativt genbrugstræ. Kort sagt skal der i udbudsmaterialet eksplicit stå at håndværkerne er ansvarlige for at fravælge leverandører af træ hvis det stammer fra ikke bæredygtigt dyrkede skove hvor der ikke finder genplantning sted.	Indsatser implementeres indenfor et halvt år

<sup>1</sup> OBS på denne: <https://news.mongabay.com/2020/08/palm-oil-certification-sustainable-rspo-deforestation-habitat-study/>

<sup>2</sup> PEFC-mærket er ikke tilstrækkeligt

<b>TRANSPORT</b>				
<b>Brændstof iblandet biobaseret brændstof - egen flåde</b>  (den globale efterspørgsel på biobrændstof fra majs, soja og palmeolie der direkte eller indirekte forårsager skovrydning)	#14	<b>Fravælge 1. generations biobrændstof.</b>	Ved indkøbsaftaler på brændstof skal der, når muligt fravælges brændstof med tilsat 1. generations biobrændsel. Det er vigtigt her at lave en vægtning af evt. merpris. Yderligere er det vigtigt at bemærke at denne prioritering af brændstof uden tilsat 1. generations biobrændsel på papiret give en højere CO2 udledning hvis alternativet er ingen iblanding af biobrændstof.  Undersøge om der kan købes brændstof med iblandet 2. generations biobrændstof og i så fald indkøb dette hvis evt. merpris er overkommelig.	Indsatser implementeres indenfor et halvt år
<b>Leverandørers valg af transportmidler.</b>	#15	<b>Øge efterspørgslen på el-køretøjer (fossilfrie køretøjer)</b>	Fremme overgang til fossilfrie køretøjer for leverandører (Regionen selv køber kun køretøjer med biogas eller el). Der vil blive implementeret krav til at alle leverandører der leverer til Region Hovedstaden skal fremme overgange til fossilfrie køretøjer.	Indsatser implementeres indenfor et år
<b>Naturgummi i dæk</b>	#16	<b>Køb holdbare dæk og dæk med bæredygtig forsyningskæde.</b>	Gå i dialog med leverandører og efterspørg dæk hvor leverandørerne kan dokumentere en bæredygtig forsyningskæde (f.eks. naturgummien er FSC certificeret), samt køb dæk med lang holdbarhed (dæk med lang holdbarhed vil også mindske mikroplasten i naturen).	Indsatser implementeres indenfor et halvt år
<b>FORBRUGSVARER OG PRODUKTER</b>				
<b>Ikke kliniske forbrugsvarer</b>  (kontorpaper, toiletpaper, mv.)	#17	<b>Krav for alle ikke kliniske forbrugsvarer at de har enten miljømærkninger eller er certificerede (FSC)</b>	Til alle fremtidige udbud sikres at der stilles krav om miljømærker, FSC-certificerede indkøb på alle områder af de ikke kliniske forbrugsvarer.	Indsatser implementeres indenfor et halvt år
<b>Tryksager</b>	#18	<b>Undersøge muligheden for få krav om at tryksager er FSC-certificering.</b>	Undersøg om FSC kan efterspørges under eksisterende aftaler med leverandører af tryksager, og herved hvis muligt udfase eksisterende produkter. Igangsæt en markedsmodnings dialog hvor leverandører adviseres om de nye kommende krav.	Indsatser implementeres indenfor et halvt år
	#19	<b>Krav om at tryksager til Regionen er FSC-certificeret.</b>	Til alle kommende udbud til tryksager integrer krav om at leverandører bruger FSC-certificeringer for deres tryksager.	Implementeres ved førstkomende udbud
<b>Kliniske forbrugsvarer</b>  (tørrepaper, vådservietter mv.)	#20	<b>Kortlæg muligheder for at undgå engangsprodukter.</b>	Kortlæg de områder hvor der købes størst volumen af kliniske forbrugsvarer som tørrepaper, vådservietter og andre engangsprodukter af cellulose-baseret materiale. Ligeledes kortlægges både eksisterende og innovative løsninger der kan sikre overgang til flegangsprodukter	Indsatser implementeres indenfor et år
	#21	<b>Efterspørg FSC certificeret forbrugsvarer</b>	Til de produktkategorier hvor overgang til flegangsprodukter ikke er muligt, undersøges om FSC/svanemærket kan efterspørges under eksisterende aftaler, og herved hvis muligt udfase eksisterende produkter.  Igangsæt en markedsmodnings dialog hvor leverandører adviseres om de nye kommende krav.	Fra næstkommende udbud

<b>Møbler</b>	<b>#22</b>	<b>Minimumskrav i alle kommende udbud for møbler at de skal være FSC certificerede</b>	Til alle kommende udbud for indkøb af møbler integreres et minimumskrav for at møblerne skal være FSC certificerede. Igangsæt en markedsmodningsdialog om de nye krav.  Det undersøges om der er mulighed for under igangværende rammeaftaler at overgå til FSC møbler.	Indsats implementeres løbende når vi går i udbud på møbelområdet
<b>Emballage til alle indkøb</b> (papkasse, papir, fyld, paller)	<b>#23</b>	<b>Krav om FSC certificeret pap/papir emballage.</b>	Der implementeres krav om FSC certificeret pap/papir emballager i de fællesnordiske emballage krav der er under udvikling. Disse fællesnordiske krav vil sikre en udfasning af ikke certificeret papir og pap-emballage. Region Hovedstaden vil orientere markedet og nuværende leverandører om at disse krav til pap/papir emballage snart vil blive gældende på alle udbud.	Indsats implementeres løbende når der udbydes varer efter de fællesnordiske emballagekrav er færdigudviklet
<b>Tekstiler (viskose)</b> (engangstekstiler og flergangs)	<b>#24</b>	<b>Minimer brugen af engangstekstiler</b>	Deltag aktivt i partnerskab i samarbejde med Miljøstyrelsen, de andre regioner og brancheorganisationen for tekstilservice under DI. Undersøg muligheder for at overgå fra engangstekstiler til flergangstekstiler på udvalgte områder.	Implementeres indenfor 1 år på alle kommende udbud.
	<b>#25</b>	<b>Hvis der skal købes engangstekstiler, så køb viskosestekstiler fra bæredygtige kilder</b>	Igangsæt en markedsmodningsdialog om de nye krav for brugen af viskose tekstiler. Udmelding til alle leverandører om at om et år vil der i alle udbud blive stillet krav til at brugen af viskose tekstiler minimeres og at bruges der viskose tekstiler skal disse ikke stamme fra ikke bæredygtig skovdrift. FSC certificerede fibre af træ og bambus	Indsatser implementeres indenfor et halvt år
<b>Naturgummi i div. produkter</b>	<b>#26</b>	<b>Markedsanalyse for diverse naturgummi certificeringer</b>	Undersøge markedet for eksisterende certificeringer for naturgummi i produkter eller erfaringer med praksis om at arbejde med leverandørkæden fra vores leverandører. Undersøg om produkter findes i naturgummi der er FSC certificeret. <a href="https://fsc.org/en/for-businesses/natural-rubber">https://fsc.org/en/for-businesses/natural-rubber</a> . Afklare mulighed for at Region Hovedstaden kan bringe krav herom ind i kommende udbud og adviser markedet herom. Alternativt undersøges om andre genanvendelige plasttyper kan erstatte naturgummi.	Startes indenfor 1 år.
<b>ENERGIFORSYNING</b>				
<b>Energi</b>	<b>#27</b>	<b>Undersøg mulighed for at stille krav til varme og elektricitetsforsyningen om at hvis der brændes biomasse så er denne af restprodukter fra en FSC certificeret tømmerproduktion</b>	Indgå dialog med varme og energiselskaber om at udvikle en udfasningsplan for brugen af biomasse i varme og elektricitetsforsyningen. Se evt. høringssvar fra Verdens skove til brancheaftale <sup>3</sup> .  Søg eventuelt alliance blandt energiselskabets andre store kunder.	Startes indenfor et halvt år.

<sup>3</sup> <https://www.verdensskove.org/files/H%C3%B8ringssvar/Verdens%20Skoves%20Input%20til%20evaluerings%20af%20brancheaftale%20for%20biomasse.pdf>